

Spis treści GSP-PO 2/2011

Glosy

PRAWO I POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

1. Uchwała składu siedmiu sędziów NSA z dnia 7 grudnia 2009 r., I OPS 6/2009

Dr hab. Mariusz Bogusz, profesor Uniwersytetu Gdańskiego

Powaga rzeczy osądzonej w postępowaniu sadowoadministracyjnym a dopuszczalność weryfikacji ostatecznej decyzji administracyjnej w trybie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności tej decyzji

Streszczenie

Glosa zawiera analizę uchwały NSA, która odnosi się do problemu zakresu i skutków stanu *res iudicata* wynikającego z wyroku sądu administracyjnego oddalającego skargę na formę działania administracji publicznej. Glosator z aprobatą odnosi się do rysującego się, nowego kierunku orzecznictwa, zgodnie z którym stan *res iudicata* powstaje jedynie w zakresie tych wad prawnych formy działania administracji publicznej, do których wyrok sądu administracyjnego oddalający skargę bezpośrednio się odnosi, natomiast stan *res iudicata* nie powstaje w zakresie pozostałych (tj. nieobjętych wyrokiem sądu) wad prawnych tej formy działania administracji publicznej.

2. Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 30 czerwca 2010 r., II SA/Po 151/10

Dr Bartosz Majchrzak, adiunkt Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Warszawskie Seminarium Aksjologii Administracji

Samowola budowlana a ustalenie warunków zabudowy działki sąsiedniej

Streszczenie

W świetle tez zawartych w orzeczeniu można sformułować konkluzję, że pojęcie „sąsiedniej działki zabudowanej”, występujące w art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie obejmuje działek zabudowanych samowolnie, o ile zostało to potwierdzone ostateczną decyzją o nakazie rozbiórki. Niedopuszczalność samodzielnego ustalenia przez organ wydający decyzję o warunkach zabudowy okoliczności występowania samowoli budowlanej na działce sąsiedniej wynika w szczególności z ustawowego przypisania kompetencji w tym zakresie organom nadzoru budowlanego. Natomiast obowiązek powyższego organu uwzględnienia faktu samowoli, potwierdzonego decyzją ostateczną, jest konsekwencją przede wszystkim zasady demokratycznego państwa prawnego, zgodnie z którą nikt nie może wywodzić korzyści z zachowań niezgodnych z prawem.

3. Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 27 marca 2008 r., I SA/Gd 974/07

Dr Bogumił Pahl, adiunkt Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Opodatkowanie latarni posadowionych w pasach drogowych dróg publicznych stanowiących własność przedsiębiorcy

Streszczenie

Opodatkowanie budowli posadowionych w pasach drogowych dróg publicznych rodzi w praktyce lokalnych organów podatkowych liczne wątpliwości. Jednym z tych problemów jest opodatkowanie podatkiem od nieruchomości latarni oświetleniowych. Kwestią tą zajął się skład orzekający WSA w Gdańsku w glosowanym orzeczeniu. Wyrok ten ma istotne znaczenie w kontekście przesłanek stosowania wyłączenia podatkowego z art. 2 ust. 3 pkt. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Nie wszystkie jednak zaprezentowane przez sąd poglądy zasługują na akceptację.

4. Wyrok WSA w Krakowie z dnia 14 kwietnia 2010 r., II SA/Kr 1774/09

Dr Diana Trzecińska, referendarz WSA w Gdańsku

Pojęcie organizacji ekologicznej

Streszczenie

W niniejszej glosie podjęto próbę oceny poprawności rozstrzygnięcia i uzasadnienia, zawartego w wyroku WSA w Krakowie z dnia 14 kwietnia 2010 r., II SA/Kr 1774/09. W oparciu o przedmiotowe orzeczenie analizie poddano w szczególności dwa zagadnienia – pierwsze o charakterze materialnoprawnym, związane ze statusem organizacji ekologicznej jako strony w postępowaniu administracyjnym i sadowoadministracyjnym oraz w ramach oceny tegoż statusu - wykładni pojęcia „organizacja ekologiczna”, drugie - związane z dokonaną przez

sąd procesową oceną sytuacji braku interesu prawnego po stronie organizacji ekologicznej w rozumieniu art. 50 § 1 p.p.s.a., jako podstawy do wydania rozstrzygnięcia o oddaleniu skargi bądź też jej odrzuceniu. Niniejsza glosa zawiera w szczególności analizę pojęcia „organizacja ekologiczna”, mającą bezpośredni wpływ na legitymację skargową przedmiotowego stowarzyszenia i jej status strony w postępowaniu sądowoadministracyjnym

5. Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 28 października 2008 r., II SA/OI 737/08

Dr Piotr Uziębło, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Inicjatywa uchwałodawcza mieszkańców gminy

Streszczenie

Autor krytycznie odnosi się do treści zawartych w uzasadnieniu do analizowanego wyroku. WSA uznał bowiem bezwzględny zakaz przyznawania inicjatywy uchwałodawczej mieszkańcom gminy. W ocenie glosatora nie jest to możliwe do zaakceptowania, gdyż ustawa o samorządzie gminnym w żadnym wypadku nie zakazuje unormowania tej kwestii na poziomie statutowym, pozostawiając samym gminom uregulowanie w tym akcie podmiotów korzystających z tego prawa. Podzielony natomiast został pogląd sądu, że nie można zobligować radnych do wnoszenia jako własnych inicjatyw przedkładanych przez grupę mieszkańców.

6. Wyrok NSA z dnia 8 czerwca 2010 r., II OSK 642/10

Dr Katarzyna Właźlak, adiunkt Uniwersytetu Łódzkiego

Samodzielność ustrojowa jednostek samorządu terytorialnego

Streszczenie

Glosa wyraża pełną aprobatę stanowiska NSA zajętego w wyroku z dnia 8 czerwca 2010 r. Ograniczenie treści statutu powinno wynikać wprost z ustawy, a naruszenia postanowieniami tego aktu nie można domniemywać ani wyprowadzać w drodze analogii. Tryb pracy komisji, w tym komisji rewizyjnej, może być uregulowany inaczej jak dla rady i zarządu powiatu. Przyznanie w statucie decydującego głosu przewodniczącemu komisji – w przypadku równej liczby głosów jej członków – nie stanowi naruszenia art. 19 u.s.p. w związku z art. 16 ust. 2 u.s.p., nie jest też sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa.

7. Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 2 marca 2010 r., II SA/OI 19/10

Piotr Brzozowski, aplikant radcowski OIRP w Olsztynie

Forma odmowy udostępnienia informacji publicznej

Streszczenie

Glosa jest krytycznym komentarzem, w którym autor wykazuje, że niespójność orzecznictwa sądów administracyjnych powoduje, iż podmioty obowiązane do udostępniania informacji publicznej mają problem ze stosowaniem prawnych form odmowy udostępnienia tejże informacji. Komentator zarzuca sądowni, że nie wyeliminował z obrotu prawnego decyzji, która wydana została bez podstawy prawnej. Zdaniem autora, nie wolno sądowni pod żadnym pozorem pozostawiać w mocy decyzji, która obciążona jest ciężką – kwalifikowaną wadą. Sąd nie może tego czynić nawet w imię domniemanych korzyści, jakie mogłaby odnieść w procesie jednostka, gdyż interes prawny jednostki nie może stać ponad interesem praworządności.

PRAWO I POSTĘPOWANIE CYWILNE, PRAWO HANDLOWE

8. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 kwietnia 2010 r., I ACa 140/10

Dr Bartłomiej Gliniecki, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Charakter prawny umowy deweloperskiej

Streszczenie

Glosa w sposób krytyczny odnosi się do ustalenia charakteru prawnego umowy deweloperskiej, łączącej w sobie świadczenia charakterystyczne dla innych typów umów. Rozbieżności w ocenie budzi kwalifikacja świadczenia dewelopera polegającego na odpłatnym wybudowaniu określonego budynku. Może ono zostać uznane za podobne do treści umowy o dzieło, umowy o roboty budowlane albo umowy o zastępstwo inwestycyjne. W zależności od przyjętego zapatrywania każda z kwalifikacji przekłada się na odmienne skutki w zakresie praw i obowiązków stron umowy deweloperskiej.

9. Wyrok SN z dnia 15 lipca 2010 r., IV CSK 33/10

Dr Anna Sylwestrzak, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Dopuszczalność umownej regulacji skutków zwłoki dzierżawcy z zapłatą czynszu

Streszczenie

Strony umowy dzierżawy mogą określić skutki zwłoki dzierżawcy z zapłatą czynszu w sposób odmienny od konsekwencji wskazanych w art. 703 k.c.; mogą więc ustanowić wobec dzierżawcy surowsze sankcje. Dzierżawca nie powinien być uznawany wobec wydzierżawiającego za stronę słabszą.

10. Wyrok SN z dnia 15 czerwca 2010 r., II CNP 8/10

Dr Emilia Wieczorek, adiunkt Wyższej Szkoły Zarządzania w Gdańsku

Nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Streszczenie

Na tle niniejszego orzeczenia kluczową kwestią była odpowiedź na pytanie, czy niezwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników rodzi konsekwencje cywilnoprawne uzasadniające roszczenie odszkodowawcze względem spółki. Wskutek dokonanej analizy należy przyjąć, że nie, chyba że obowiązek zwoływania nadzwyczajnych zgromadzeń na każde żądanie uprawnionych do wystąpienia z takim żądaniem wspólników wynikałby z zawartej z członkiem zarządu umowy menadżerskiej. W konsekwencji członek zarządu, który nie zwołuje nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników naraża się jedynie na utratę zaufania wspólników względem niego i związane z tym konsekwencje odwołania go z pełnionej funkcji, tudzież niepowołania jego na następną kadencję.

11. Uchwała SN z dnia 23 września 2010 r., III CZP 57/10

Sebastian Wojdył, radca prawny, Gdańsk

Możliwość poddania pod rozstrzygnięcie sądu polubownego sporu o ustalenie ważności czynności prawnej

Streszczenie

W głosie poddano częściowej krytyce rozstrzygnięcie SN dotyczące zdatności arbitrażowej sporu o istnienie stosunku prawnego. Podzielając ten pogląd, glosa odnosi się do niekonsekwencji rozumowania leżącego u podstaw uzasadnienia uchwały SN, w szczególności do zagadnienia wpływu przepisów prawa materialnego na analizę przepisów norm postępowania cywilnego. Choć uzasadnienie zdaje się przyznawać prymat procedurze, to jednak sygnalizuje konieczność uwzględniania cywilistycznej rozporządzalności przedmiotem sporu. Zdaniem autora taki pogląd nie jest właściwym i kwestia zdatności arbitrażowej podlega co do zasady ocenie wyłącznie w oparciu o normy proceduralne.

PRAWO FINANSOWE

12. Wyrok WSA w Łodzi z dnia 4 lutego 2010 r., I SA/Łd 768/09

Dr Wojciech Jasiński, adiunkt Uniwersytetu Wrocławskiego

Charakter odpowiedniej sumy pieniężnej orzekanej na podstawie ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

Streszczenie

W głosie omówiona została problematyka charakteru prawnego odpowiedniej sumy pieniężnej orzekanej na podstawie ustawy o skardze na przewlekłość postępowania i konsekwencji jakie ma to na gruncie prawa podatkowego. Krytyce poddano stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi, który uznał, że suma ta nie jest ani odszkodowaniem, ani też zadośćuczynieniem, co powoduje, że stanowi ona podlegający opodatkowaniu przychód. Wnikliwa analiza charakteru sumy pieniężnej prowadzi bowiem do wniosku, że jest ona szczególnym rodzajem zadośćuczynienia i tym samym nie powinna podlegać opodatkowaniu.

PRAWO I POSTĘPOWANIE KARNE

13. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 kwietnia 2009 r., II AKa 63/09

Dr Piotr Gensikowski, sędzia Sądu Rejonowego w Grudziądzu

Klauzula zakazująca kumulacji w procesie karnym rozstrzygnięć o charakterze kompensacyjnym przewidziana w art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k. a zobowiązanie probacyjne określone w art. 72 § 1 pkt 8 k.k.

Streszczenie

Sąd Apelacyjny w Katowicach w głosowanym wyroku z dnia 8 kwietnia 2009 r. zajął stanowisko negatywne w kwestii, czy klauzula zakazująca kumulacji w procesie karnym rozstrzygnąć o charakterze kompensacyjnym przewidziana w art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k. stanowi przeszkodę dla zobowiązania sprawcy na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 k.k. do wykonania uprzedniego orzeczenia w przedmiocie naprawienia szkody. Ocena wyrażonego zapatrywania w niniejszej glosie czyniła koniecznym w pierwszej kolejności określenie istoty zobowiązania przewidzianego w art. 72 § 1 pkt 8 k.k. Ustalenie natury tego obowiązku umożliwiło następnie rozważenie, czy nałożeniu go na sprawcę sprzeciwia się przepis art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k.

14. Postanowienie SN z dnia 30 września 2010 r., I KZP 16/10

Dr Jacek Potulski, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Członek zarządu spółki jako osoba pełniąca funkcję publiczną

Streszczenie

Glosa jest komentarzem do rozważań SN odnoszących się do penalizacji działań korupcyjnych w spółkach, których udziałowcem lub akcjonariuszem jest Skarb Państwa. Glosa omawia ciąg rozważań SN przy jednoczesnej krytycznej jej analizie. Autor odnosi się do dotychczasowego orzecznictwa odnoszącego się do kwestii funkcjonariusza publicznego. Nie oznacza to jednak, że komentowane postanowienie odstaje od dotychczasowego stanowiska orzeczniczego – przeciwnie, tutaj mamy do czynienia z sytuacją, w której orzecznictwo w zasadniczej części odbiega od dorobku doktryny – w szczególności chodzi tutaj o spór co do kwestii uznania członka zarządu spółki Skarbu Państwa za osobę pełniącą funkcję publiczną.

15. Wyrok TK z dnia 18 listopada 2010 r., P 29/09

Dr hab. Krzysztof Woźniowski, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Reguła *ne bis in idem* w kontekście prawidłowej legislacji

Streszczenie

Głosowane orzeczenie dotyczy problemu przeszkody karnoprosesowej w postaci reguły *ne bis in idem* (art. 17§1pkt7k.p.k.) w odniesieniu do decyzji ZUS o wymierzeniu dodatkowej opłaty z tytułu nieopłacenia lub opłacenia w zaniżonej wysokości składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne wydanej na podst. art. 24 ust.1 ustawy z dnia 13.X.1998r. o s.u.s. Pojawia się tu problem charakteru karnoprawnego powyższego zachowania płatnika albowiem tylko czyny zabronione przez ustawy karne wiązać można z istnieniem przeszkody *ne bis in idem*. TK stwierdził, iż dodatkowa opłata jest środkiem prawnym o charakterze represyjnym (karno-administracyjnym), którego stosowanie powinno być oceniane w świetle zasady *ne bis in idem*. Mimo, że należy unikać nadmiernego represjonowania w oparciu o ten sam czy nawet podobny stan faktyczny, zdaniem autora glosy istnieją jednak poważne wątpliwości co do objęcia regułą *ne bis in idem* decyzji w przedmiocie wymierzenia płatnikowi opłaty dodatkowej.

16. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 listopada 2008 r., II AKa 166/08

Karolina Irczyc-Cholewska, doktorantka Uniwersytetu Gdańskiego

Współsprawstwo a udział w zorganizowanej grupie przestępczej

Streszczenie

Glosa przedstawia problematykę rozróżnienia postaci zjawiskowej formy popełnienia przestępstwa-współsprawstwa, od przynależności i działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, w świetle przesłanek wymienionych w § 1 art. 258 Kodeksu Karnego oraz problematykę współdziałania z grupą, jako odrębnej konstrukcji, istniejącej obok współsprawstwa oraz działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej.

17. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 września 2009 r., II AKa 181/09

Mikołaj Małecki, doktorant Uniwersytetu Jagiellońskiego

Trzy problemy z czynem ciągłym

Streszczenie

Sąd Apelacyjny w Gdańsku sformułował kilka dyskusyjnych tez dotyczących strony podmiotowej czynu ciągłego (art. 12 k.k.) oraz wymogu „jednorodności” zachowań wchodzących w jego skład. W glosie omówiono mankamenty wyводу SA i dokonano korekty analizowanych tez. Autor glosy stoi na stanowisku, że zachowania popełnione w czynie ciągłym nie muszą być „jednorodne”. Ponadto, „z góry powzięty zamiar” jest problemem ustaleń faktycznych. Zaistnienie takiego zamiaru lub jego brak nie jest uzależniony od ustalenia, ile typów czynu zabronionego zrealizował swoimi zachowaniami sprawca przestępstwa.

PRAWO PRACY

18. Wyrok SN z dnia 16 marca 2010 r., I PK 203/09

Dr hab. Helena Szewczyk, adiunkt Uniwersytet Śląski w Katowicach

Treść pojęcia lobbingu

Streszczenie

Wykazanie skutków mobbingu w postaci rozstroju zdrowia nie jest konieczne do ustalenia, czy zaszło zjawisko mobbingu w rozumieniu art. 94³ k.p. Mimo że zazwyczaj działania sprawcy mobbingu będą podjęte w określonym w definicji mobbingu celu, czyli sprawcy będzie można mu przypisać winę umyślną lub rażące niedbalstwo, to jednak do zakwalifikowania określonego zachowania jako mobbingu nie będzie konieczne stwierdzenie po stronie prześladowcy zachowania ukierunkowanego na osiągnięcie celu (zamiaru), wiążącego się z winą umyślną, ale także za mobbing mogą być uznane wszelkie bezprawne, także nieumyślne zachowania mobbera.

19. Postanowienie SN z dnia 9 czerwca 2009 r., II PZP 5/09

Maciej Nawrocki, sędzia Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

Roszczenia cywilnoprawne w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy

Streszczenie

W praktyce sądów pracy bardzo częsta jest sytuacja, gdy powód, twierdząc, że był pracownikiem, dochodzi ustalenia istnienia stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę, a niekiedy także innych roszczeń kreowanych przez normy prawa pracy. Procedowanie w sprawie, w której występuje kumulacja tych roszczeń napotyka liczne problemy natury procesowej, związane między innymi z unormowaniem zagadnienia składu sądu (art. 47 k.p.c.). Tymczasem, rozpoznanie sprawy przez sąd w składzie sprzecznym z przepisami prawa jest zagrożone surową sankcją nieważności postępowania (art. 379 pkt. 4 k.p.c.).

20. Wyrok SN z dnia 25 lutego 2009 r., II PK 186/08

Agnieszka Uzdowska, doktorantka Uniwersytetu Gdańskiego

Ochrona trwałości umowy na czas określony

Streszczenie

Przedmiotem rozważań niniejszej glosy jest ochrona trwałości umowy zawartej na czas określony. Analiza głosowanego orzeczenia pozwala wskazać na trzy zasadnicze problemy, a mianowicie: określenie warunków dopuszczalności zawierania długoterminowych umów na czas określony, możliwość rozwiązania czasowego stosunku pracy za dwutygodniowym wypowiedzeniem oraz zasadność przyznania odszkodowania w razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy na czas określony było sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa i zasadami współżycia społecznego.